

2. Hadisimiz? Hz. Aişe Annemiz'den rivayet edilen hadis; Haris bin Hışam, Rasulullah (s.a.v.)'e sordu sormuştu "Ya Rasulallah, sana vahiy nasıl gelir?" Rasulullah (s.a.v.); "Bazı vakitlerde bana süngürak sesi gibi gelir ki, bana en yakın gelece budur. Benden o hal gider gitmez (melek'in) bana söylediğini iyice belleğim olurum, Bazen de melek bana bir insan suretinde gelir, benimle konuşur, bende söylediğini iyice belleim" buyurdu.

3. Hadisimiz'de yine vahyin geldi şekilleriyle ilgilidir.

Not: Kitabü'l İman'a geçmeden önce sınavda okunan hadislerle ilgili hadis isaretilen bazı kelimelerin anlamı sorulabiliyor. Bazılarını burada yazıyorum.

يَأْتِي => Getirmek	يَتَمَثَّلُ = Şeklinde beliren	فَلَكَ الصَّبْحُ = Sabah aydınlığı
صَلَاةٌ = Çın Sesi	شَدِيدٌ = Sıddetli	الْخَلَاءُ = (Yalnızlık) Halvet
بَحْرَسٍ => Çan-Zil	بَرْدٌ = Soğuk	مَغَارٌ = Mağara
فَيُفَصِّمُ = İlham	خَبِيرَةٌ = Korkmak	قِيَّتٌ = İbadet
عَبْرٌ = Sıkıntı	عَرَقًا = Terlemek	زَيْلُونِي = Beni Ören
		Nevaib = Fedaket Vetahtmilâ = Yorgun

KİTABÜ'L İMAN

⊛ Kitabü'l İman'a geçmeden önce dersi anlamaya yönelik önemli bilgi ve terimlerden bahsedelim;

→ Hadislerde rivayetler lafzen ve manendir. Hadislerde lafzen rivayetleri ile bilinen sahabe Abdullah bin Ömer'dir. (Hz. Ömer'in oğlu.)

→ En fazla hadis rivayet eden sahabemiz 1. si Ebu Hureyre (r.a), 2. si; Abdullah b. Ömer.

→ Hadislerde; Radiyallahü (an) dıyorsa; kendisine Allah rahmet etsin.
 Radiyallahü (an hüma) dıyorsa; kendisine ve babasına Allah rahmet etsin.
 Radiyallahü (anhüm) dıyorsa; kendisi, babası, dedesine " " " demektir.

İdrac; Ravilerin ya da müellifin hadisin herhangi bir yerinde asıklama yapmasına, bir kelimeyi bir cümleyi asıklamasına, ek bilgi vermesine idrac denir.

ör: Türkçe bir cümle olsun. Diyelim ki;
 Peygamberimiz halvete sekiilmeyi, (halvet yalnız kalmak demektir.) düşünmeyi çok severdi. Burada halveti tanımlayan parantez içindeki yer idractır. Hadislerdeki bu tür ifadelerdir. İdrac bulunan hadislere de müdrec denir.

Takti; Herhangi bir uzun hadisin kısa bir parçasını alma işine yani hadisi değiştirmeden bir kısmını alıp kesme işine denir. örneğin; Bab başlıklarında sık sık rastlıyoruz.

* İmam Buhari'nin bir özelliği de bab başlıklarında takkiye yer vermesidir.

Muallak (Talik); Senedin müellif tarafından bazı veya daha çok ravisi zikredilmeyen hadistir.
ör: Buhari; Yahya dedi ki, Şube dedi ki, Malik dedi ki, Abdullah bin Ömer Peygamberimizin şöyle dediği şöyle dedi (Burada muallaklık yok dikkat!!!)

↳ Ama Buhari Abdullah bin Ömer dedi ki veya

↳ Ebu Hureyre dedi ki veya

↳ Rasullellah dedi ki diye başlayıp diğerlerini saymıyorsa o zaman Muallak olur.

* İmam Buhari'nin bir özelliği de muallak hadislere yer vermesidir.

* İmam Buhari muallak bir hadis zikrederse ya bab başlığında ya da hadisin başlığında zikreder.

Munkatı; Senedin herhangi bir yerinde 1 ravi atlanmıyorsa ona munkatı denir.

Tahammül; Hadisi öğrenmektir.

Eda; Öğrenilen hadisi başkalarına aktarmaktır.

Bir Hadisin Muttasil (Bittik) mi yoksa Munkatı (kopuk) mi olduğunu nasıl anlarız?

* Buhari'deki hadisler haddeseneyi alibereyle başlıyorsa o hadislerde genellikle muttasıl rivayetlere yer vermiştir. Bunlar muttasillığın işaretidir.

* Yine Buhari bir hadisin bir kısmı alıp takiti yapıp Bab Başlığında zikrediyorsa bunlar da muttasıl hadistir.

* Hadis iseri içinde bulunan an ifadeleri muttasillik değildir. Onlar muanan hadislerdir.

Abdullah bin Amr; Peygamberimizden duyduğu hadisleri onun huzurunda yazmasına izin verilen sahabedir. Hadisleri en fazla yazan ve yazısı güzel olan sahabe diye bilinir.

* Hadislerde bulunan و harfi genellikle atıf vavı olarak bilinir.

* و harfi hadis veya tahvil diye okunur. و harfini görürsek hadis iseri içinde و 'den önceki kısma bakılmaz artık. Çünkü و 'den sonra hadis tekrar başa dönüyor demektir.

* Bir hadisin pek çok tarikten gelmesi ve senet sıklığı o hadisin güvenilirliğini artırır.

* Herhangi bir hadisi bir ravi kendi ifadeleriyle anlatsa buna manen rivayet denir.

İhtisar; Konyu özetlemek demektir.

Not: Sınavda bir hadis verip bu hadisin senedindeki ravilerden biridir ya da değildir tarzı soru gelmez. Hadis metni salıırken, * Hadisin türünü bilmek - Muallak mı, Kavli mi, Merfu mu vs.

1- Ravilerin ismini ayırt edebilmek önemli - bin - binti - ebihi - anhi - an - ve - ha gibi.

2. Rübai, Hümasi, Südası vs. olup olmadığını anlayabiliyor muyuz.

3. Bab başlığı ile hadisi ayırtabiliyor muyuz. Bunları bilmek yeterlidir.

KİTABÜ'L İMAN

* Buhari'nin Camius Sahihinin 2. Bölümüne' oluşturu-

* Ders kitabımızda Kitabül İman kısmında 41 tane Bab bulunmaktadır

* Not: Sınavda Aşağıdaki verilen hadis Buhari'nin eserinin hangi kısmında yer alır türünden soru sıklığı ihtimali vardır. Hadislerde senet ve ravi ismi ezberinden çok hadisi ezberlemeye ve bazı arapsa kelimelerin anlamını öğrenmeye bakalım.

1. Bab: Hz. Peygamber'in "İslam Beş Teref Üzerine İnşa edilmiştir" babı.

Hadis: Büniyel İslâmü ale hamsin. Şهادتی en la ilāhē illallāh ve enne muhammeden rasūlullah, ve igamıs saleh, ve iteiz zekah, vel hac, ve saumi ramazan.

2. Bab: İmanın Kapsamında olan hususlar babı;

Hadis: El imanü bid'un ve sittune şu'beten, ve'l hayaü şu'betün mine'l iman.

↳ "İman altmış küsur şubedir. Haya da imandan bir şubedir."

3. Bab: → Buhari'deki Muallak hadislerden biridir bu.

Hadis: "El müslimune minel lisenihî ve yedihî, vel muhaciru men hecera ma nehallahü anhu." → "Müslüman, dilinden ve elinden müslümanların selamette kaldığı kimsedir. Muhacir ise Allah'ın yasakladığı şeyi terk eden kişidir."

4. Bab:

Hadis: "Men selimel müslimüne min lisenihî ve yedihî."

↳ Dilinden ve elinden müslümanların selamette olduğu kişi (en üstün müslümandır).

5. Bab: Yemek yedirmek İslam'dandır. babı;

Hadis: "Tutümüt taame, ve tegraüs selame ale men arafte ve men lem ta'rif."

* Peygamberimizle İslamın hangi ameli daha faziletlidir diye soran birine.
↳ Yemek yedirmen, tanıdığını ve tanımadığını herkese selam vermandır."

6. Bab:

Hadis: La yü'minü ehadüküm, hatte yühibbe li ehîhi ma yühibbû li nefsihi.
* Hişbiriniz kendisi için sevdiğini, kardeşi için de sevmedikçe iman etmiş olamaz."

7. Bab:

Hadis: La yü'minü ehadüküm hatte eküne ehabbe ileyhi min validihî ve valedihî ven-nası ecma'in. → Hişbiriniz benî, kendi canından, ana babasından, soluk çocuğundan ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe iman etmiş olamaz.

8. Bab: Halevetil İman (İmanın Tadî Babı)

Hadis: Selasün men küne fihi vecade halevetel iman → Şu 3 şey kinde olursa, o imanın tadını bulur.

(1) En yü'küne allahü ve rasülühü ehabbe ileyhi minma sivahüma.
↳ Allah ve rasûlünü her şeyden daha çok sevmek.

② Ve en yühıbbel mer'e la yühıbbühı illa lillah.
↳ Sevdığı kişiyi yalnızca Aziz ve Celil olan Allah için sevmek

③ Ve en yekrahe en yeude fi'l küfri kema yekrahu en yukzele fi'n nar
↳ Allah, kendisini küfürden kurtardıktan sonra yeriden küfre dönmeyi, ateşe atılmak kadar kötü görmek

9. Bab: Alametül iman hubbül ensar. (İmanın Alameti Ensarı Sevmektir Babi)

Hadis: Ayetül imani hubbül ensar, ve ayetün nifaki buğdul ensar.

↳ Kamıl insanın alameti ensarı sevmektir, nifakın (münafıklığın) alâmeti ise ensara buğzetmektir.

Not: Bir hadiste Bab Başlığında hadisın bir kısmı zikredilmiş ancak bazı kelimelerin yerine aynı anlamda farklı kelime yazılmışsa takti yoktur. Taktide aynı olamaz.
Yukarıdaki hadiste Buhari kelimenin şerhini (açıklamasını) yapıyor.

Yani diyor ki Alametül iman daki alamet ile Ayetül imandaki Ayet kelimesi aynı anlamı geliyor. Alamet = Ayet demek.

10. Bab: Min ed dinil firaru min el fiteş → Fitnelerden kasmak dindedir babi.

Hadis: Yüşükü en yekine hayra malil müslimi ğanemün yetbeu bihe sefeal cıbeli
ve mevakiel katri, yüfirru bi ~~an~~ dinihı minel fiteş.

↳ Müslümanın en hayırlı malının koyun olması yakındır. Dağ başlarında ve yağmur suyunun biriktiği yerlerde onları gezdirir de bu sayede dinini fitnelerden korumuş olur.

Yüşükü = Yakındır. Ğanem = Koyun. Katri = Katre = Damla.

Ek Bilgi: Muksirun Sahabiler

④ Rivayet ettikleri hadis sayısı 1000'in üzerinde olan sahabilere sok hadis rivayet eden manasına gelen muksirun denilmiştir. Muksirun Sahabiler 7 tane dir.

① Ebü Hureyre (r.a.) → 5 bin küsur hadis rivayet ederek ilk svadadır.

② Abdullah bin Ömer (r.a.) → 2600 küsur hadis rivayeti ile 2. svada.

③ Enes bin Malik (r.a.) → 2200 küsur ile 3. svada.

④ Hz. Aişe Validemiz (r.a.) → 2200 " ile 4. svada.

⑤ Abdullah bin Abbas (r.a.) → 1600 küsur

⑥ Cabir bin Abdullah (r.a.) → 1500 küsur

⑦ Ebu Saïd el Hudri (r.a.) → 1100 küsur

Not: Aşağıdakilerden hangisi Muksirulardır tano soru gelebilir